

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 006385 19 Uvp 2
Banja Luka, 16.12.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužioca GP T. I. d.o.o. B. H., koga zastupa punomoćnik M. R., advokat iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 10.07.2017. godine tuženog Ministarstva, u predmetu inspekcijskog nadzora, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006385 18 Uvl od 18.03.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.12.2020. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006385 18 Uvl od 18.03.2019. godine ukida i predmet se vraća tom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je uvažen prijedlog S. Š., F. Š. i F. Š. 1 i dozvoljeno je ponavljanje postupka (upravnog spora) okončanog presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine, te je ista stavljena van snage i odlučeno je da se tužba tužioca, podnesena protiv osporenog akta tuženog Ministarstva broj ... od 10.07.2017. godine odbija kao neosnovana i da isti akt ostaje na snazi.

U obrazloženju pobijane odluke nižestepeni sud navodi da je presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine uvažena tužba tužioca i poništen osporeni akt tuženog od 10.07.2017. godine, iz razloga što je istim ostavljeno na snazi prvostepeno rješenje Urbanističko-građevinskog inspektora Grada B. od 21.03.2017. godine kojim je tužiocu, kao izvođaču i suinvestitoru radova, zabranjeno građenje dijela objekta pozivom na odredbu člana 171. stav 1. tačka ž) Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 40/13, 106/15 i 3/16 - u daljem tekstu: Zakon), iako u upravnom postupku nije utvrđeno, niti je konstatovano zapisnički od strane urbanističko-građevinskog inspektora da je tužilac izveo ili izvodi radove suprotno izdatoj građevinskoj dozvoli, a što je uslov za primjenu ove odredbe Zakona. Dalje je obrazloženo da S. Š., F. Š. i F. Š. 1, kao susjedi objekta, nisu učestvovali u predmetnom upravnom postupku inspekcijskog nadzora, te dalje ni u upravnom sporu, iako nesporno imaju status zainteresovanih lica, jer je po njihovoj prijavi inspekcija izašla na teren, zbog čega su nakon što im je dana 11.04.2018. godine na njihovo traženje uručena presuda broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine, podnijeli 18.04.2018. godine prijedlog za ponavljanje upravnog spora okončanog tom presudom u smislu odredbe člana 41. stav 6. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu ZUS). Nižestepeni sud dalje navodi da je prijedlog razmotrio shodno odredbama člana 45. i 46. ZUS, te utvrdio da je prijedlog podnesen od strane ovlašćenih lica, da je blagovremen i da su razlozi izneseni u istom učinjeni vjerovatnim, pa je dozvolio ponavljanje upravnog spora, te je pomenutu presudu broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine stavio van snage, utvrđujući da je istom nepravilno odbijena tužba tužioca podnesena protiv osporenog akta od 10.07.2017. godine, obzirom da su

tuženi i njegov prvostepeni organ u rješenju od 21.03.2017. godine valjano zaključili da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uslovi za zabranu gradnje dijela objekta propisani odredbom člana 171. stav 1. tačka e) Zakona, jer su obrazložili da se ne slažu dimenzije podrumске etaže u građevinskoj dozvoli sa dimenzijama iste iz tehničke dokumentacije, iako iste isprave moraju biti u svemu usklađene da bi se građevinski radovi uopšte izvodili.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je sud nezakonito postupio kada je S. Š., F. Š. i F. Š. 1 priznao status stranke u predmetnom upravnom sporu, jer oni taj status nemaju. Citira odredbu člana 13. stav 2. ZUS koja propisuje da treće lice kome bi poništaj osporenog upravnog akta neposredno bio na štetu (zainteresovano lice) ima u sporu položaj stranke. Smatra da pomenuta lica poništenjem osporenog akta tuženog od 10.07.2017. godine nisu pretrpjela nikakvu štetu, pri čemu dodaje da je tuženi postupio u izvršenju presude broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine i aktom od 16.01.2018. godine poništio prvostepeno rješenje od 21.03.2017. godine, te je postupak inspekcijuskog nadzora ponovljen, a prilikom ponovne kontrole od strane inspektora izvršene dana 02.02.2018. godine i 19.04.2018. godine utvrđeno je da tužilac prilikom izgradnje ni u čemu nije odstupio od izdate građevinske dozvole. Dodaje i to da je nakon toga nastavio radove i dovršio objekat, te dobio i rješenje o upotrebnoj dozvoli. Dakle, smatra da je prijedlog pomenutih lica za ponavljanje upravnog spora bio nedozvoljen i da ga je trebalo odbaciti, a ako Vrhovni sud Republike Srpske podrži stav nižestepenog suda da Š. imaju status stranke u ovom upravnom sporu, onda iznosi da je prijedlog istih lica neosnovan i da je ga je trebalo odbiti, jer je nižestepeni sud u presudi broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine pravilno zaključio da su odluke organa uprave nezakonite, jer u postupku inspekcijuskog nadzora nije utvrđeno da je tužilac građevinske radove izvodio suprotno građevinskoj dozvoli, a zabranjena mu je gradnja primjenom odredbe člana 171. stav 1. tačka ž) Zakona, što je pravilno i sankcionisano. Podsjeća da podnosioci prijedloga za ponavljanje upravnog spora nisu ponudili nikakav novi dokaz na osnovu koga bi se moglo utvrditi da je tužilac izvodio radove suprotno građevinskoj dozvoli, a što neosnovano gubi iz vida nižestepeni sud uvažavajući prijedlog za ponavljanje, baveći se navodnom nesaglasnošću građevinske dozvole i tehničke dokumentacije, pri tome gubeći iz vida okolnost da svu dokumentaciju izdaje nadležni organ, a tužilac samo po istoj postupku. Ponavlja da je za objekat u međuvremenu izdata upotrebna dozvola, da je uknjižen u javnu zemljišno-knjižnu evidenciju, da su se i kupci stanova uknjižili kao vlasnici i posjednici etažnih dijelova zgrade, pa se osnovano postavlja pitanje kakvu svrhu sada ima djelimična zabrana gradnje koju je podržao nižestepeni sud pobijanom presudom koja je u suštini neizvršiva. Konačno predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da prijedlog za ponavljanje upravnog spora odbaci, ili da je ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Tuženi nije dao odgovor na zahtjev.

S. Š., F. Š. i F. Š. 1 u odgovoru na zahtjev navode da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita, jer je istom pravilno zaključeno da su im organi uprave u postupku inspekcijuskog nadzora, te dalje sud u upravnom sporu uskratili učešće, iako su oni nesporno imali i imaju status zainteresovanih lica shodno odredbi člana 38. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), te odredbi člana 13. ZUS. Podsjećaju da im je Urbanističko-građevinski inspektor Grada B. dostavio obavještenje da je gradnja dijela objekta zabranjena zbog kršenja propisa o građenju, pri čemu navode da tužilac nikada od njih nije dobio saglasnost da može graditi uz među, te tvrde da je

sa ovakvom gradnjom višespratnog objekta i dovršetkom istog njihova susjedna nepokretnost izgubila 50% od tržišne vrijednosti. Dodaju da su ovom izgradnjom na međi njihove susjedne nepokretnosti pretrpjele materijalnu štetu o čemu imaju dokaz nalaz vještaka M. I. i da zbog tog objekta oni nikad neće moći dobiti odobrenje da grade pod istim uslovima kao tužilac. Zaključuju da je ovdje osnovno pitanje zašto im kao susjedima nije data mogućnost da učestvuju u postupku izdavanja urbanističko-građevinske dokumentacije za objekat koji se gradi na međi, pa zbog svega predlažu da ovaj sud zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pobijanom presudom je uvažen prijedlog S. Š., F. Š. i F. Š. 1 za ponavljanje upravnog spora okončanog presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine, koji je proistekao iz upravnog postupka inspeksijskog nadzora okončanog osporenim aktom tuženog od 10.07.2017. godine, te je pomenuta presuda stavljena van snage i odlučeno je da se tužba odbija, jer je zaključeno da je osporeni akt tuženog od 10.07.2017. godine zasnovan na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju i donesen pravilnom primjenom materijalnog prava.

Sud je prije upuštanja u meritum zaključio da su podnosioci prijedloga za ponavljanje, S. Š., F. Š. i F. Š. 1, isti podnijeli shodno odredbi člana 41. stav 6. ZUS koja propisuje da će se postupak okončan presudom ili rješenjem nadležnog suda ponoviti na zahtjev stranke, ako stranci, odnosno zainteresovanom licu nije bila data mogućnost da učestvuje u upravnom sporu, obrazlažući da Š. imaju status zainteresovanih lica u ovom upravnom sporu i pravo na učešće (identično kao i u postupku inspeksijskog nadzora), a isto im je evidentno uskraćeno od strane nižestepenog suda prilikom donošenja presude broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine.

Navedeni zaključak suda o tome da su S. Š., F. Š. i F. Š. 1 imali, odnosno da imaju status zainteresovanih lica u ovom upravnom sporu, nije zasnovan na pravilnoj primjeni materijalnog prava, na čemu osnovano insistira tužilac u zahtjevu. Ovo stoga što je predmetni upravni spor koji je okončan presudom broj 12 0 U 006385 17 U od 14.12.2017. godine proistekao iz postupka inspeksijskog nadzora, u kojem upravnom postupku, a posljedično u upravnom sporu, niko, sem subjekta nadzora, nema svojstvo stranke. Ovo proizilazi iz odredbe člana 43. Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16 - u daljem tekstu: Zakon o inspekcijama) koja u stavu 1. propisuje da je subjekat nadzora stranka u postupku inspeksijskog nadzora, te u stavu 2. propisuje da druga lica nemaju svojstvo stranke u postupku inspeksijskog nadzora.

Pogrešno sud tumači okolnost da to što je po prijavi Š. izvršen inspeksijski nadzor, znači da oni imaju svojstvo stranke u tom upravnom postupku, a dalje i u upravnom sporu, jer je takvo zaključivanje suprotno citiranoj odredbi člana 43. stav 1. i 2. Zakona o inspekcijama. Sud gubi iz vida okolnost da se postupak inspeksijskog nadzora pokreće i vodi po službenoj dužnosti, kako to propisuje odredba člana 39a. stav 1. Zakona o inspekcijama, pri čemu nije sporno da je shodno stavu 2. iste odredbe inspektor dužan da uzme u razmatranje predstavke građana, da izvrši nadzor i da o preduzetim mjerama pisanim putem obavijesti podnosioca predstavke u roku od 30 dana od dana prijema iste (kao ovdje), ali samo podnošenje predstavke za vršenje inspeksijskog nadzora, ne daje njenom podnosiocu svojstvo stranke u tom upravnom postupku, te dalje u upravnom sporu.

Zbog navedenog je nezakonito postupio nižestepeni sud kada se upustio u raspravljanje o osnovanosti prijedloga za ponavljanje upravnog spora, a da prethodno nije pravilno ocijenio da nisu ispunjeni procesni uslovi za odlučivanje o istom propisani odredbom člana 45. stav 2. ZUS, odnosno da je konkretni prijedlog podnesen od strane neovlašćenih lica, kako je to prethodno obrazloženo.

Iako nije od značaja za rješenje predmetnog upravnog spora, treba navesti da susjedi objekta koji je predmet gradnje, odnosno vlasnici susjednih parcela, svoja prava i interese u vezi sa izgradnjom ne ostvaruju u postupku inspekcijskog nadzora, nego isključivo u postupku izdavanja urbanističko-građevinske dokumentacije, a da eventualna šteta koja može nastati na njihovim nepokretnostima usljed izgradnje, isključivo može biti predmet potraživanja u okviru parničnog postupka pred nadležnim osnovnim sudom.

Kod ovakvog stanja stvari, a kako nižestepeni sud nije izveo pravilan zaključak o tome da li su podnosioci prijedloga za ponavljanje upravnog spora ovlašćeni za podnošenje istog, a odlučio je o osnovanosti prijedloga, ispunjeni su uslovi iz odredbe člana 40. stav 1. i 3. ZUS pa se zahtjev tužioca uvažava, tako da se pobijana presuda ukida i predmet vraća na ponovni postupak nižestepenom sudu u kojem će isti, shodno uputama iz ove presude, donijeti novu, na zakonu zasnovanu odluku.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić